

Grundläggande granskning 2024

Knivsta kommun

7 april 2025

Innehåll

Inledning	3
Grundläggande granskning 2024	4
Samlad bedömning	5
God ekonomisk hushållning	6
Kommunstyrelsen	7
Bygg- och miljönämnden	10
Samhällsutvecklingsnämnden	13
Socialnämnden	16
Utbildningsnämnden	19
Valnämnden	22
IT-nämnden	23
Lönenämnden	26
Överförmyndarnämnden	29
Uppföljning av 2022 års granskningar	30

Revisionens uppdrag

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Inledning

I denna rapport sammanfattas resultat och slutsatser av revisionens *grundläggande granskning*. De revisionsbevis som samlas in i den grundläggande granskningen utgör stommen i revisorernas ansvarsprövning.

Den har genomförts genom att löpande ta del av relevanta skriftliga dokument t.ex. mål- och styrdokument, protokoll och övriga handlingar.

Revisionen har därtill genomfört möten med samtliga nämnders presidier. Vid dessa sammanträden har revisionen ställt frågor inom både generella och nämndspecifika områden, baserat på riskanalys och omvärldsbevakning samt uppföljning av frågor från tidigare år.

Revisionen har därutöver bjudit in olika tjänstemän till sina sammanträden för att få ytterligare upplysningar om aktuella händelser som påverkar kommunens förutsättningar och utveckling.

Utöver den grundläggande granskning som summeras i denna rapport har revisorerna genomfört fördjupade granskningar som redovisas i särskilda rapporter. Under 2024 har revisorerna i Knivsta kommun genomfört följande fördjupade granskningar:

- Granskning av kompetensförsörjning
- Granskning av policystyrning
- Granskning av bolagsstyrning

Revisionen har också genom den auktoriserade revisorn granskat delårsrapport och årsredovisning, samt den interna kontrollen i finansiella rutiner, i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision.

A photograph of a forest with tall, thin trees and a dense undergrowth of green plants. Sunlight is streaming through the trees, creating a bright, hazy atmosphere. The text "Grundläggande granskning 2024" is overlaid on the left side of the image.

Grundläggande granskning 2024

Revisorernas samlade bedömningar 2024

Revisionen har granskat kommunens verksamhet utifrån lagstiftning och god revisionssed. I nedanstående tabell redovisas en översikt över revisionens bedömningar uppdelat per ansvarig nämnd och styrelse. I följande avsnitt kommenteras de iakttagelser som ligger till grund för bedömningarna.

Årets granskning visar på en i stor utsträckning fungerande verksamhet men också på vissa utvecklingsbehov. I granskningen av kommunens räkenskaper har ingenting identifierats som tyder på att kommunen inte efterlever god redovisningssed.

Nämnd	Verksamhet	Ekonomi	Intern kontroll	Räkenskaper
Kommunstyrelsen				
Bygg- och miljönämnden				
Samhällsutvecklingsnämnden				
Socialnämnden				
Utbildningsnämnden				
Valnämnden				
IT-nämnden				
Lönenämnden				
Överförmyndarnämnden				

Våra bedömningar grundas på

Bedömning har skett utifrån de perspektiv som enligt kommunallagen ska beaktas i fråga om ansvarsfrihet:

Verksamhet och ekonomi - Revisionen bedömer om resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagar och föreskrifter. Vid avvikelser bedöms om nämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder.

Intern kontroll - Revisionen bedömer om det har funnits en systematisk uppföljning av ekonomi och verksamhet, en organisation med tydlig ansvarsfördelning, samt om nämnden har genomfört riskanalys och tillsett åtgärder och kontroller.

Räkenskaper - Revisionen bedömer om redovisning har upprättats i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

- Tillfredsställande. Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda, mindre avvikelser kan förekomma.
- Delvis tillfredsställande. Bedömningskriterierna är delvis uppfyllda, men det finns avvikelser eller brister att åtgärda.
- Inte tillfredsställande. Bedömningskriterierna är inte uppfyllda, det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas snarast.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i *Styrmodell för Knivsta kommun* slagit fast att god ekonomisk hushållning innebär att kommunens ekonomi- och verksamhetsmål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt samt att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

Kommunfullmäktige har i *Mål och budget 2024* (antagen den 28 augusti 2023) beslutat om ett finansiellt och fyra verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Driftbudgeten reviderades i februari 2024 till följd av kraftigt ökad pensionskostnadsprognos.

Det finansiella målet är att kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans. Nyckeltal är att resultatet ska uppgå till i genomsnitt 2 procent över tid, att bibehålla nettokostnadsavvikelse, självfinansieringsgrad, låneskuld per invånare och medarbetarengagemang, samt att minska exploateringsnettots andel av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning.

De verksamhetsmässiga målen är:

- En sund stadsbyggnad för ett trivsamt, tryggt och grönt Knivsta med välmående näringsliv.
- Trygga förskolor och skolor med god omsorg och goda kunskapsresultat.
- Vård, stöd och omsorg med kvalitet.
- Fritids- och kulturaktiviteter som stärker samhällsgemenskapen och folkhälsan samt förebygger utanförskap.

Kommunstyrelsen följer i årsredovisningen upp fullmäktiges inriktningsmål. Samtliga mål bedöms av kommunstyrelsen vara uppfyllda för året. Kommunstyrelsen baserar sin bedömning på nämndernas bedömning av sin respektive måluppfyllelse, en samlad bedömning av genomförande av uppdragen samt en trendanalys utifrån indikatorerna i *Mål och budget*.

Kommunstyrelsen bedömer att en god ekonomisk hushållning uppnås. Kommunen redovisar dock ett underskott på -19,1 mkr för året. Av årsredovisningen framgår att det negativa resultatet är i linje med den reviderade budgeten för 2024, på grund av kraftigt stigande pensionskostnader. I resultatet återfinns även obudgerade kostnader för finansiell leasing om 12,8 miljoner kronor. Kommunens balanskravsresultat är 0 kr, efter nyttjande av medel från resultatutjämningsreserven. Efter uttaget återstår 61 mkr i reserven.

Vår bedömning är, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls. Vi bedömer också att utfallet är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmässiga mål som fullmäktige har fastställt.

Vår samlade bedömning är att kommunen uppnår en god ekonomisk hushållning år 2024.

-19 mkr

Kommunens samlade resultat för 2024, vilket innebär en positiv budgetavvikelse mot fullmäktiges budgeterade negativa utfall på -21,6 mkr.

Kommunstyrelsen

Revisorernas samlade bedömning är att kommunstyrelsen till stor del har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhet	●	Ekonomi	●	Intern kontroll	●	Redovisning	●
------------	---	---------	---	-----------------	---	-------------	---

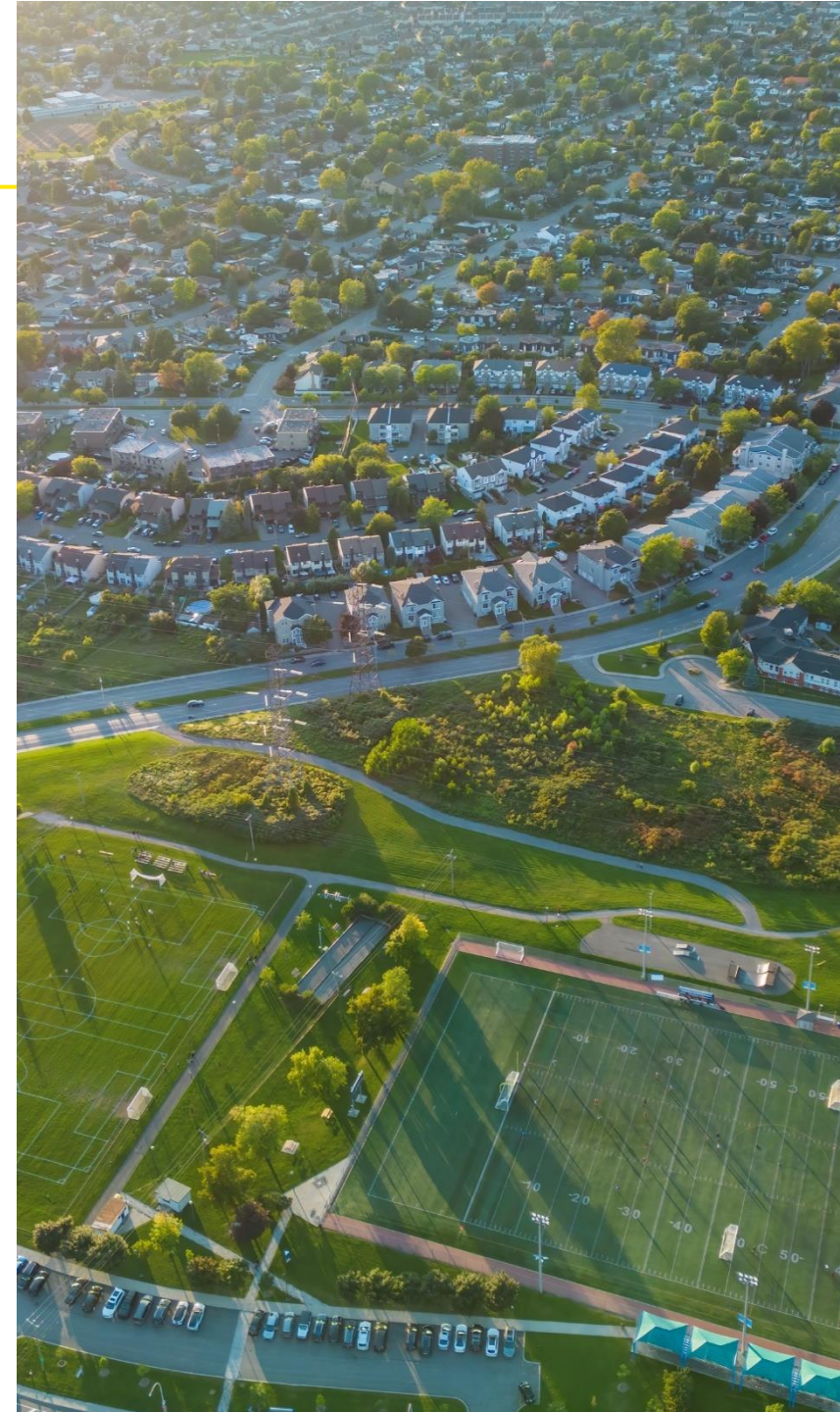
Revisionen har granskat kommunstyrelsens verksamhet genom möte med kommunstyrelsens presidium i april 2024 och 2025. Under året har olika tjänstemän bjudits in att ytterligare redogöra för kommunstyrelsens verksamhet, bland annat kommundirektör, ekonomichef, näringslivschef, utvecklingschef samt VD för de kommunala bolagen.

Revisorerna har kontinuerligt under året tagit del av protokoll med underliggande handlingar. Revisorerna har granskat delårsrapport, verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Vidare har följande fördjupande granskningar omfattat kommunstyrelsen:

- Granskning av policystyrning
- Granskning av kompetensförsörjning
- Granskning av ägarstyrning

Revisorernas samlade bedömning är att kommunstyrelsen till stor del har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Det ekonomiska utfallet för kommunen som helhet är negativt men i linje med kommunfullmäktiges planerade budget. Kommunstyrelsen bedöms ha en välfungerande struktur för intern kontroll. Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Verksamhet

Kommunstyrelsen har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. I verksamhetsberättelsen för 2024 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Kommunstyrelsens bedömning är enligt bilden nedan.

Översikt nämndmål	Måluppfyllelse
En sund stadsbyggnad för ett trivsamt, tryggt och grönt Knivsta med välmående näringsliv (KS, SUN, BMN)	●
Kommunstyrelsens verksamheter ska verka för ökad trygghet, delaktighet och tillit hos kommunens invånare.	●
Knivsta kommun ska ha en god beredskap att hantera samhällsstörningar i samverkan med civilsamhället.	●
Fritids- och kulturaktiviteter som stärker samhällsgemenskapen och folkhälsan samt förebygger utanförskap (KS)	●
Kommunstyrelsens verksamheter ska arbeta förebyggande och uppsökande för att uppmuntra barn och unga att delta i fritid- och kulturaktiviteter.	●
Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)	●
Kommunstyrelsens verksamheter ska öka värdet per skattekrona för invånarna	●
Knivsta kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen	●

EY:s sammanställning baserad på kommunstyrelsens verksamhetsberättelse 2024

Revisionens uppfattning är att kommunstyrelsens bedömningar är rimliga. Vi vill dock särskilt uppmärksamma:

- ▶ Kommunstyrelsen noterar en ökning av antal varningar för cyberangrepp och nätfiske. Det är angeläget att kommunstyrelsen håller uppsikt över IT-nämndens förmåga, samt att övriga nämnder och kontor har kapacitet och kompetens att skydda kommunens information och IT-infrastruktur.
- ▶ Kommunstyrelsen har genomfört flera aktiviteter för att öka trygghet, delaktighet och tillit hos invånarna. I sin uppföljning problematiserar kommunstyrelsen att Brå:s nationella trygghetsundersökning vissa år saknar data till följd av för litet underlag från Knivsta.
- ▶ I vår fördjupade granskning av ägarstyrning framkom en bild av att kommunstyrelsens uppsikt underlättas av att det till viss del råder personunion mellan kommunstyrelsen och styrelsen för Knivsta kommunhus AB. Vi vill därför särskilt betona att uppsiktsplikten åligger kommunstyrelsen som kollektiv. Det är viktigt att alla ledamöter i kommunstyrelsen får likartad information i syfte att kunna utöva uppsiktsplikten. Att de ledamöter som ingår i moderbolagets styrelse får ett informationsövertag är oundvikligt, men det är viktigt att det finns en medvetenhet om att uppsiktsplikten utövas av hela kommunstyrelsen.
- ▶ Vi har i årets granskning även haft särskild uppsikt över hur kommunstyrelsen hanterar sina jävsförhållanden. Vi har inte observerat några direkta felaktigheter, men noterar att det frekvent uppstår situationer som kräver noggranna avvägningar och avståndstaganden.

Kommunstyrelsen

Ekonomi

Det sammantagna resultatet år 2024 inom kommunstyrelsens verksamhetsområden är ett överskott mot budget på 7,2 mkr. Budgetavvikelserna är fördelade mellan flera olika verksamheter och beror bland annat på vakanta tjänster, erhållna statsbidrag, ökade intäkter för Hälsohuset och intäkter kopplade till exploateringsverksamheten. Utfallet påverkas också av att vissa budgeterade kostnader har skjutits till kommande år, exempelvis införande av nytt ärendehanteringssystem. Ingen del av kommunstyrelsens verksamhet gör kraftigt underskott.

7,2 mkr

Kommunstyrelsens resultat i förhållande till budget. Flera olika verksamheter bidrar till resultatet.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har antagit en internkontrollplan som identifierar sju kritiska risker. I januari 2025 mottog kommunstyrelsen uppföljning av hur dessa risker har granskats och hanterats enligt plan. Hanteringen bedöms i stort följa angiven plan.

En risk med högsta riskvärde (9), *risk för suboptimerat lokalnyttjande (obalans mellan utbud och efterfrågan)* var planerad att hanteras genom en kommunövergripande lokalförsörjningsplan. Denna har skjutits fram till följd av sjukskrivning och beräknas kunna beslutas först 2026.

Kommunstyrelsen har som del i sin internkontroll och sin uppsiktsplikt granskat inköp och upphandling i alla nämnder. Det har omfattat stickprovsvis granskning av inkomna fakturor över 50 tkr. Inom samtliga nämnder identifierades fakturor som inte uppfyller de krav som ställs i lag eller i kommunens styrdokument, framförallt avseende dokumentation.

Kommunstyrelsen har också kontrollerat följsamheten till rutiner för utdrag ur belastningsregister vid anställning inom kulturskolan och ungdomsverksamheten. Inga behov av åtgärder identifierades.

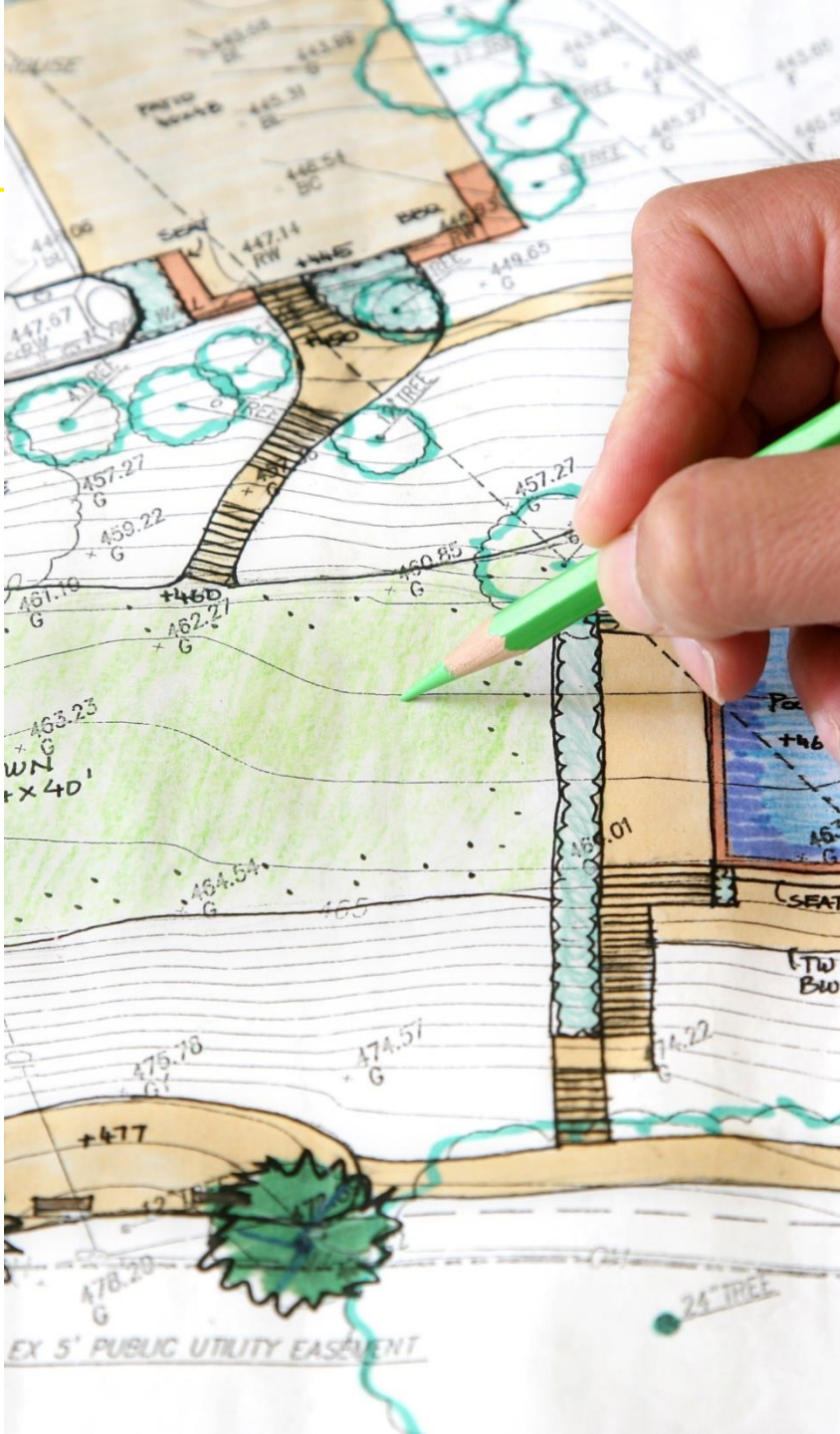
Bygg- och miljönämnden

Revisorernas samlade bedömning är att bygg- och miljönämnden har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhet	●	Ekonomi	●	Intern kontroll	●	Redovisning	●
------------	---	---------	---	-----------------	---	-------------	---

Revisionen har granskat bygg- och miljönämndens verksamhet genom att kontinuerligt under året ta del av protokoll med underliggande handlingar. Revisorerna har granskat delårsrapport, verksamhetsberättelse och årsredovisning. Revisorerna träffade nämndens presidium i mars 2024 och i mars 2025.

Revisorernas samlade bedömning är att bygg- och miljönämnden har en ändamålsenlig styrning över verksamheten. Det ekonomiska resultatet är negativt. Underskottet är inte betydande, men behöver uppsikt och åtgärder även under kommande år. Räkenenskaperna bedöms vara rättvisande. Nämndens interna kontroll bedöms vara fungerade.

Bygg- och miljönämnden

Verksamhet

Bygg- och miljönämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. I verksamhetsberättelsen för 2024 redovisas en uppföljning av nämndmålen. Nämndens bedömning av den egna måluppfyllelsen är enligt nedan.

Översikt nämndmål	Måluppfyllelse
En sund stadsbyggnad för ett trivsamt, tryggt och grönt Knivsta med välmående näringsliv (KS, SUN, BMN)	●
Alla som bor och verkar i kommunen upplever att de får ett gott bemötande och en god service i samband med handläggning av ärenden och vid tillsyn. Det är lätt att förstå taxor och åtgärder.	●
Bygg- och miljönämnden bedriver en rättssäker och systematisk handläggning och tillsyn som främjar en god samhällsutveckling och goda levnadsförhållanden för alla som bor och verkar i kommunen	●
Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)	◆
Bygg- och miljönämnden bedriver ett systematiskt arbete med att utveckla arbetssätt för att möta en framtid där färre ska försörja fler	●
Bygg- och miljönämnden använder skattemedel varsamt och där de ger mest värde	●

EY:s sammanställning baserad på bygg- och miljönämndens verksamhetsberättelse 2024

Revisionens uppfattning är att nämndens bedömning av måluppfyllelsen är rimlig. Vi vill dock särskilt lyfta fram följande observationer:

- ▶ Inför 2024 gjordes en behovsanalys och nämnden har tagit del av en tillsynsplan för miljö- och hälsoskydd. I analysen framgår att kommunen endast har kapacitet att hantera 40 % av det identifierade behovet. Nämnden har också tagit del av en analys av miljötillsynens kostnader och intekter, och där konstaterat att verksamheten har relativt höga kostnader i förhållande till antal inspektörer i tjänst. Nämnden behöver fortsätta övervaka resurstillgång och om det finns ytterligare behov av åtgärder för att säkerställa en rättssäker och systematisk handläggning och tillsyn.
- ▶ Bygglövshandläggningen genomförs med förhållandevis korta handläggningstider, vilket tyder på effektivitet och god kommunikation med sökande.

Bygg- och miljönämnden

Ekonomi

Bygg- och miljönämnden visar en budgetavvikelse på -1,2 mkr. Underskottet härrör främst till *miljö- och hälsoskydd* som under året hanterat flera kostsamma ärenden som inte är taxefinansierade. Personalomsättning och flera nyanställda har också lett till svårigheter att debitera enligt plan för all nedlagd tid.

-1,2 mkr

Bygg- och miljönämnden gör ett mindre underskott i förhållande till budget.

Intern kontroll

Bygg- och miljönämnden har antagit en internkontrollplan med två kritiska risker att hantera genom utvecklingsarbete och i det löpande kvalitetsarbetet: otillräcklig kompetensförsörjning och driftstörningar i IT-system. För båda riskerna bedömer nämnden att hanteringen följer angiven plan.

Samhällsutvecklingsnämnden

Revisorernas samlade bedömning är att valnämnden har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhet		Ekonomi		Intern kontroll		Redovisning	
------------	--	---------	--	-----------------	--	-------------	--

Revisionen har granskat samhällsutvecklingsnämndens verksamhet genom att kontinuerligt under året ta del av protokoll med underliggande handlingar. Revisorerna har granskat delårsrapport, verksamhetsberättelse och årsredovisning. Revisorerna träffade nämndens presidium i mars 2024 och i mars 2025.

Revisorernas samlade bedömning är att samhällsutvecklingsnämnden har haft en tillräcklig styrning över sin verksamhet. Ekonomin är i balans och redovisningen bedöms vara rättvisande. Den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig.

Samhällsutvecklingsnämnden

Verksamhet

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. I verksamhetsberättelsen för 2024 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Nämndens bedömning är att måluppfyllelsen är enligt nedan.

Översikt nämndmål	Måluppfyllelse
En sund stadsbyggnad för ett trivsamt, tryggt och grönt Knivsta med välmående näringsliv (KS, SUN, BMN)	●
Säkerställ att näringslivets behov inkluderas i planeringen genom att utöka antalet och ta fram nya former för dialog med näringslivet.	●
Alla som bor och verkar i kommunen upplever att de får ett gott bemötande och en god service i sin kontakt med nämndens verksamhet. Det är lätt <u>förstå</u> vad skattemedlen används till.	●
Knivsta har trivsamma, trygga och attraktiva miljöer för alla som bor och verkar i kommunen	●
Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)	◆
Samhällsutvecklingsnämnden bedriver ett systematiskt arbete med att utveckla arbetssätt för att möta en framtid där färre ska försörja fler	◆
Samhällsutvecklingsnämnden använder skattemedel varsamt och där de ger mest värde	●

EY:s sammanställning baserad på samhällsutvecklingsnämndens verksamhetsberättelse 2024

- Vår uppfattning är att nämndens bedömning av måluppfyllelsen i stort är rimlig. Vi vill särskilt lyfta fram följande:
- ▶ Nämnden bedömer att målet *samhällsutvecklingsnämnden bedriver ett systematiskt arbete med att utveckla arbetssätt för att möta en framtid där färre ska försörja fler* endast är delvis uppnått, men motiverar inte sin bedömning. Av uppföljningen av nämndens internkontrollplan framgår att nämnden ser stora risker kopplade till att nya arbetssätt inte får avsedd effekt och att det har pågått ett systematiskt arbete kring detta.
 - ▶ Avfallsverksamhetens har under flera år haft en ekonomisk obalans. Nämnden har lyckats bryta detta och verksamheten gör ett positivt resultat under 2024.
 - ▶ Indikatorerna bakom nämndmålen visar på en ökad trivsel och attraktionskraft i kommunen, och nämnden lyfter fram aktivt arbete med utökad upprustning av lekplatser, renovering av Dammparken och planeringar, flera mötesplatser, bättre belysning och flera parkeringsplatser som del i detta.

Samhällsutvecklingsnämnden

Ekonomi

Samhällsutvecklingsnämndens budgetavvikelse uppgick för 2024 till 0,7 mkr.

En stor del av den positiva avvikelsen beror på ett bidrag från Naturvårdsverket för bildande av naturreservat, vilket inte nyttjades fullt ut under året. Negativ påverkan syns inom detaljplanering där uppstart av projekt inte har skett i en takt som medför att intäkterna håller ekonomin i balans. Avskrivningskostnader för kommunens vindkraftverk belastar också resultatet.

0,7 mkr

Samhällsutvecklingsnämnden har en positiv budgetavvikelse.

Intern kontroll

Samhällsutvecklingsnämnden har antagit en internkontrollplan för 2024 som anger tre kritiska risker varav en risk ska hanteras genom utvecklingsarbete och två risker ska granskas.

Nämnden har bedömt att risken att nya arbetssätt inte får avsedd effekt om de införs innan säkerställande att organisationen har förutsättningar att arbeta utifrån dessa är kritisk. Under 2024 har ny arbetssätt följts noga och det pågår ett begränsat pilottest kring en ny arbetsplattform som ska utvärderas i början av 2025.

Risken för att vinterväghållningen inte fungerar bedömdes också vara stor och har särskilt granskats. Den egna granskningen visade att förvaltningen har ett systematiskt arbetssätt med egenkontroller för att säkra att vinterväghållningen genomförs med kvalitet, men visade också på vissa utvecklingsområden för att säkerställa kvalitet över tid och vid oplanerade förändringar.

Risken för att entreprenörsavtal inte följs bedömdes också kritisk och har granskats på uppdrag av nämnden. Granskningen visade inte på något behov av åtgärder.

Socialnämnden

Revisorernas samlade bedömning är att socialnämnden delvis har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhet	●	Ekonomi	●	Intern kontroll	●	Redovisning	●
------------	---	---------	---	-----------------	---	-------------	---

Revisionen har granskat socialnämndens verksamhet genom att kontinuerligt under året ta del av protokoll med underliggande handlingar. Revisorerna har granskat delårsrapport, verksamhetsberättelse och årsredovisning. Revisorerna träffade nämndens presidium i mars 2024 och i mars 2025.

Revisorernas samlade bedömning är att socialnämnden har en tillräcklig styrning över verksamhet och ekonomi. Den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig. Redovisningen bedöms vara rättvisande.

Socialnämnden

Verksamhet

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. I verksamhetsberättelsen för 2024 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Nämndens bedömning är att måluppfyllelsen är enligt nedan.

Översikt nämndmål	Måluppfyllelse
Vård, stöd och omsorg med kvalitet (SN)	
Socialnämndens verksamheter ska möta omvärldsförändringar med ständig utveckling och tillvaratagande av invånarnas egna resurser.	
Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)	

EY:s sammanställning baserad på socialnämndens verksamhetsberättelse 2024

Vår uppfattning är att nämndens bedömning av måluppfyllelsen i stort är rimlig. Vi vill särskilt lyfta fram följande:

- ▶ Indikatorerna som avser hemtjänsten har en negativ utveckling. Brukartid i förhållande till total arbetstid inom hemtjänst i egen regi har minskat från 60 % till 55 %. Samtidigt har också kontinuiteten försämrats och en brukare möter i genomsnitt 19 olika personer per tvåveckorsperiod, mot 16 under föregående år. Resultaten i brukarundersökningen har också sjunkit. Vid dialog med nämndens presidium uppges svårigheterna bero på en ökning av delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter (hemsjukvård) från Region Uppsala.
- ▶ Andel återaktualiserade barn och unga har ökat istället för att minska. Nämnden bör noga följa denna utveckling för att se om det finns brister i arbetssätt eller insatser.
- ▶ Nämnden förefaller har gjort goda framsteg inom det systematiska kvalitetsledningsarbetet där utbildning i avvikelshantering har lett till fler dokumenterade avvikelser. Även kvalitetshöjande insatser som utbildningar kring skolfrånvaro och rutiner för skyddat boende har genomförts.

Socialnämnden

Ekonomi

Socialnämnden redovisar ett överskott på 5,3 mkr. Budgetavvikelsen härrör främst från att volymerna inte har utvecklats som förväntat när det gäller missbruksvård och insatser för barn- och unga. Negativa avvikelser finns främst inom färdtjänst, där antalet resor har ökat samtidigt som kostnaden höjts genom ett nytt avtal. Nämnden ser också en ökning av ekonomiskt bistånd och utökad volym inom LSS-boende med särskild service.

5,3 mkr

Socialnämndens överskott beror till stor del på mindre volymer än prognosticerat.

Intern kontroll

Socialnämnden har antagit en internkontrollplan som identifierar en kritisk risk i hantering av skyddade personuppgifter. Risken har hanterats genom en intern granskning, där behov av mer information och kunskap har identifierats.

Verksamheterna har fått i uppdrag att arbeta vidare med frågan inom det systematiska kvalitetsarbetet och att återrapportera det vid uppföljning av nästkommande års internkontrollplan.

Utbildningsnämnden

Revisorernas samlade bedömning är att utbildningsnämnden har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhet	●	Ekonomi	●	Intern kontroll	●	Redovisning	●
------------	---	---------	---	-----------------	---	-------------	---

Revisionen har granskat utbildningsnämndens verksamhet genom möte med nämndens presidium i mars 2024 och i mars 2025. Revisorerna har kontinuerligt under året tagit del av protokoll med underliggande handlingar. Revisorerna har granskat delårsrapport, verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Revisorernas samlade bedömning är att utbildningsnämnden har en tillräcklig styrning över sin verksamhet och ekonomi. Måluppfyllelsen vad gäller resultaten i skolan har förbättrats. Utfallet av ekonomin är god, men revisionen noterar att vissa enheter har en långvarig obalans. Räkenkaperna bedöms vara rättvisande. Nämnden bedöms ha en välutvecklad intern kontroll.

Verksamhet

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. I verksamhetsberättelsen för 2024 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Nämndens bedömning är att måluppfyllelsen är enligt nedan:

Översikt nämndmål	Måluppfyllelse
Trygga förskolor och skolor med god omsorg och goda kunskapsresultat (UN)	●
Öka tillgången till elevhälsa	●
Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)	●

EY:s sammanställning baserad på utbildningsnämndens verksamhetsberättelse 2024

Revisionens uppfattning är att nämndens bedömning av måluppfyllelsen är rimlig. Vi vill ur vår granskning särskilt lyfta fram:

- ▶ Nämnden har aktivt arbetat för att stärka elevhälsans tillgänglighet och kapacitet, med särskilt fokus på tidiga insatser för att förebygga mer omfattande behov av stöd. Nämnden har under året utökat resurserna för att möta det ökande behovet av elevhälsa, med särskild fokus på tidiga insatser och beslut om att anställa en skolpsykolog. Ämnet bör vara fortsatt högprioriterat, eftersom skolinspektionens enkät visar att endast hälften av pedagogerna i kommunen tycker att deras skola utreder och ger särskilt stöd skyndsamt.
- ▶ Kunskapsresultaten har förbättrats och det är viktigt att nämnden kan identifiera och värna om framgångsfaktorer. Vi har i vår dialog med nämndens presidium samt i vår uppföljning av tidigare års granskningar sett att nämnden vidtagit goda åtgärder för att förbättra sin uppföljning och tillgång till användbar data.

Utbildningsnämnden

Ekonomi

Utfallet för utbildningsnämnden blev 3,1 mkr. Överskott syns inom verksamheterna nämndverksamhet, förskola, grundskola, anpassad grundskola, internt gymnasium och VUX & SFI, men skillnaderna på enhetsnivå är stora och flera skolor och förskolor har inte en budget i balans. Ett mindre underskott finns också inom måltidsverksamheten.

3,1 mkr

Utbildningsnämnden gör ett positivt resultat inom både utbildningskontoret och den kommunala regin.

Intern kontroll

Utbildningsnämnden har antagit en internkontrollplan för 2024 som anger fyra kritiska risker:

Risk att HVB-placerade ungdomar inte får det stöd som de behöver på grund av bristande underlag från avlämnande kommun, har hanterats genom utvecklingsarbete för ökad samverkan. Nämndens interna granskning visar att rutinerna är implementerade och följs i stor utsträckning i de delar Knivsta ansvarar för.

Risk att pågående dödligt våld inte kan hanteras på ett sätt så att skada minimeras på grund av bristande kunskap hos medarbetare respektive nyanställda (två separata risker) har hanterats genom fortbildning och övningar. Nya rutiner håller på att utvecklas för att bevara kunskap långsiktigt. Risk att verksamheten inte kan utföra sitt arbete på grund av bristande IT-stöd/system har hanterats genom utbildningskontorets lokala samverkansgrupp E-styr där även representanter från IT-centrum ingår. Regelbunden information lyfts till nämnden för att synliggöra det aktuella läget kring IT.

Valnämnden

Revisorernas samlade bedömning är att valnämnden har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt men brustit i den ekonomiska rapporteringen.

Verksamhet	●	Ekonomi	●	Intern kontroll	●	Redovisning	●
------------	---	---------	---	-----------------	---	-------------	---

Revisionen har granskat valnämndens verksamhet genom att kontinuerligt under året ta del av protokoll med underliggande handlingar. Revisorerna har tagit del av valnämndens slutrapport för genomförandet av EU-valet 2024.

Revisorernas samlade bedömning utifrån underlaget är att valnämnden har haft en tillräcklig styrning över sin verksamhet. Valet genomfördes på ett tillfredsställande sätt, och nämnden har säkerställt en utvärdering med fokus att identifiera förbättringsområden.

Den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig. Valnämnden uppdrog åt förvaltningen att genomföra en risk- och sårbarhetsanalys för genomförandet av EU-valet. En åtgärdsplan i syfte att skapa goda förutsättningar för ett säkert valgenomförande har godkänts av nämnden.

Vi bedömer däremot att valnämnden inte har haft en tillräcklig styrning över sin ekonomi. Valnämnden har tilldelats driftbudget för 2024 av kommunfullmäktige. Enligt reglemente ska samtliga nämnder två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort uppdrag som tilldelats dem i reglemente eller genom finansbemyndigande.

Valnämnden har inte avlämnat någon delårsrapport eller verksamhetsberättelse och omnämns inte alls i kommunens årsredovisning. Utvärderingen av EU-valet innehåller ingen ekonomisk redovisning. Vi bedömer därför att nämnden inte har uppfyllt fullmäktiges krav på återredovisning. Vi bedömer samtidigt att kommunstyrelsen därigenom har brustit i sin uppsiktsplikt. Konsekvenserna av dessa brister bedöms vara små, givet att valnämnden har en liten omsättning jämfört med övriga nämnder.

IT-nämnden

Revisorernas samlade bedömning är att IT-nämnden delvis har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhet	●	Ekonomi	●	Intern kontroll	●	Redovisning	○
------------	---	---------	---	-----------------	---	-------------	---

Revisionen har granskat IT-nämndens verksamhet genom kontaktrevisorernas möte med ansvarig chef i mars 2024, tillsammans med övriga kommuners revisorer. Revisorerna har kontinuerligt under året tagit del av protokoll med underliggande handlingar. Revisorerna har granskat verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Vi har inte granskat räkenskaperna för IT-nämnden då dessa ingår i redovisningen för Tierps kommun.

Revisorernas samlade bedömning är att IT-nämnden delvis har en tillräcklig styrning över sin verksamhet och ekonomi. Flera mål är endast delvis uppfyllda och den ekonomiska situationen har inneburit behov av extra tillskott från medlemskommunerna. Nämnden bedöms ha en tillräcklig intern kontroll.

Verksamhet

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de övergripande mål som har fastställts av kommunfullmäktige i Tierp. I verksamhetsberättelsen för 2024 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Nämndens bedömning är att måluppfyllelsen är enligt nedan:

Översikt nämndmål	Måluppfyllelse
Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparanta och rättssäkra.	◆
Kommunens samverkan och partnerskap med andra kommuner, Region Uppsala, företag och civilsamhälle ska öka.	◆
Alla barn ska erbjudas en likvärdig grundskola av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.	◆
Minska kommunens energiförbrukning, bland annat genom energieffektivisering.	●
Genom upphandling styra mot renare och smartare teknik.	●
Minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.	●
Senast år 2045 ska kommunen inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser.	●
Minskad sjukfrånvaro i kommunens verksamhet.	●

EY:s sammanställning baserad på IT-nämndens verksamhetsberättelse 2024

Revisionens uppfattning är att nämndens bedömning av måluppfyllelsen i stort är rimlig. Vi vill ur vår granskning särskilt lyfta fram:

- ▶ Nämndens årsredovisning är gällande verksamhet avgränsad till att kommentera utfallet av Tierps kommuns fullmäktigemål. Övriga viktiga händelser och aktiviteter inom nämnden nämns inte. Här vill vi betona att övergången till *sourcing* har varit en stor fråga under året som fortgår in i 2025. Omställningen är komplex och har både IT-strategisk och finansiell påverkan på medlemskommunerna. Trots det nämns arbetet endast mycket kortfattat i årsredovisningen som del av målet om ökad samverkan.
- ▶ Nämnden bedömer att målet om minskad sjukfrånvaro har uppnåtts, men redovisar inga nyckeltal som stödjer bedömningen. Vi har noterat att i nämndens båda delårsrapporter framgår det att planerade rekryteringar har skjutits framåt i tiden eller stoppats helt. Syftet har varit att möta de kostnader som beräknas uppstå i samband med investering i nytt datacenter. Vi bedömer att det är viktigt att nämnden bevakar vilka konsekvenser detta ger för medarbetarnas arbetsmiljö på sikt.
- ▶ Nämnden har under året tagit fram en IT-säkerhetspolicy som fastställdes av kommunfullmäktige i Knivsta i november 2024. Policyn syftar till att säkerställa att IT-centrum skyddar och hanterar all information och infrastruktur på ett säkert och strukturerat sätt.

IT-nämnden

Ekonomi

IT-nämnden är självfinansierad av de deltagande kommunerna och underskott eller överskott debiteras respektive återbetalas årsvis. För 2024 behövde nämnden ett extra tillskott om totalt 3,9 mkr för att täcka ökade kostnader för Microsoftlicenser. Knivstas del i denna extradebitering uppgick till 1,2 mkr.

Nämnden har kontinuerligt under året tagit del av information om planerade och genomförda effektiviseringar för att minska kostnaderna från 2025 och framåt.

0 mkr

IT-nämnden gör ett nollresultat efter att extra debitering skett till medlemskommunerna.

Intern kontroll

Tierps kommun har en internkontrollplan för alla sina verksamheter som fastställs av kommunstyrelsen. Ett komplement till kommunstyrelsens internkontrollplan har godkänts av IT-nämnden. Denna omfattar risker och åtgärder som tydligare än föregående år är kopplade till IT-nämndens ansvar. Åtgärderna implementeras av IT-centrum, i vissa fall i samverkan med medlemskommunerna.

Lönenämnden

Revisorernas samlade bedömning är att IT-nämnden delvis har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhet	☒	Ekonomi	☒	Intern kontroll	☐	Redovisning	☐
------------	----------------------------------	---------	----------------------------------	-----------------	-----------------------	-------------	-----------------------

Revisionen har granskat IT-nämndens verksamhet genom kontaktrevisorernas möte med lönecentrums chef i april 2025, tillsammans med övriga kommuners revisorer. Revisorerna har kontinuerligt under året tagit del av protokoll med underliggande handlingar. Revisorerna har granskat verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Lönenämnden har därutöver omfattats av den auktoriserade revisorns granskning av intern kontroll i redovisningen, som utförare av vissa moment inom löneprocessen.

Revisorernas samlade bedömning är att lönenämnden har en tillräcklig styrning över sin verksamhet och ekonomi. Nämnden har beslutat om en internkontrollplan och inte funnit några avvikelser i de genomförda kontrollerna. Vår granskning av Knivsta kommuns löneprocess visar dock på brister som vi bedömer att nämnden inte har uppmärksammat tillräckligt.

Vi har inte granskat räkenskaperna för lönenämnden då dessa ingår i redovisningen för Tierps kommun.

Lönenämnden

Verksamhet

Lönenämnden har fastställt ett nämndmål ur den struktur och de övergripande mål som har fastställts av kommunfullmäktige i Tierp. I verksamhetsberättelsen för 2024 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Nämndens bedömning är att måluppfyllelsen är enligt nedan:

Översikt nämndmål	Måluppfyllelse
Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparenta och rättssäkra.	<div><div></div></div>

EY:s sammanställning baserad på lönenämndens årsredovisning 2024

Revisionens uppfattning är att nämndens bedömning av måluppfyllelsen i stort är rimlig. Vi vill ur vår granskning särskilt lyfta fram:

- ▶ Nämnden har haft ett särskilt uppdrag från fullmäktige i Tierp att *användandet av digitala tjänster i kommunens verksamheter ska öka för att uppnå bättre service gentemot medborgare, verksamhetseffektivisering samt ge möjligheter för nya servicelösningar.* Uppdraget bedöms vara delvis uppfyllt. Flera integrationer har vidareutvecklats under året som ska minska manuell administration. Nämnden framhåller dock i sin årsredovisning att det har uppstått komplikationer kring roboten Åke som beräknar underlag för årsinkomst.

Lönenämnden

Ekonomi

Lönenämnden är självfinansierad av de deltagande kommunerna och underskott eller överskott debiteras respektive återbetalas årsvis. För 2024 hade nämnden en positiv avvikelse mot budget med 215 tkr som har återbetalats till kommunerna, varav Knivsta erhåller 64 tkr.

Nämnden har uppmärksammat att lönenämndens budgetberedningsprocess inte är synkroniserad med tidsplanerna för medlemskommunernas budgetberedningar och gett förvaltningen i uppdrag att se över detta.

0 mkr

Lönenämnden gör ett nollresultat efter att återbetalning skett till medlemskommunerna.

Intern kontroll

Lönenämnden har godkänt en internkontrollplan för 2024 där nämnden har identifierat fyra risker: risk för felaktiga löneutbetalningar (hög sannolikhet), risk vid hög personalomsättning (hög sannolikhet), risk vid introduktion (låg sannolikhet) och risk för orimlig lönesumma (låg sannolikhet). De finansiella riskerna hanteras genom månatliga egenkontroller enligt checklista. De personalrelaterade verksamhetsriskerna hanteras genom introduktionsplaner och genom att förebyggande arbeta för att bibehålla medarbetare i anställning, genom att fånga upp önskemål och behov av kompetensutveckling samt erbjuda alternativa anställningsformer och sysselsättningsgrader.

Enligt återrapportering från lönecentrum till nämnden har internkontrollplanen följts under året utan att några avvikelser har identifierats.

I den auktoriserade revisorns granskning av intern kontroll i redovisningen för Knivsta kommun ingår granskning av löneprocessen. I denna granskning identifierades flera brister som rör lönecentrum. Exempelvis noterades att medarbetare som inte längre arbetar på lönecentrum fortfarande har behörighet att godkänna lönefiler i banken, att det saknas krav på dualitet vid uppdatering av fast data i lönesystemet, samt att lönecentrums medarbetare kan ändra gamla tidrapporter utan dualitet. Flera rekommendationer kvarstår sedan 2023 och måste höras av nämnden.

Överförmyndarnämnden

Revisorernas samlade bedömning är att valnämnden har styrt verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhet	☒	Ekonomi	☒	Intern kontroll	☒	Redovisning	☐
------------	----------------------------------	---------	----------------------------------	-----------------	----------------------------------	-------------	-----------------------

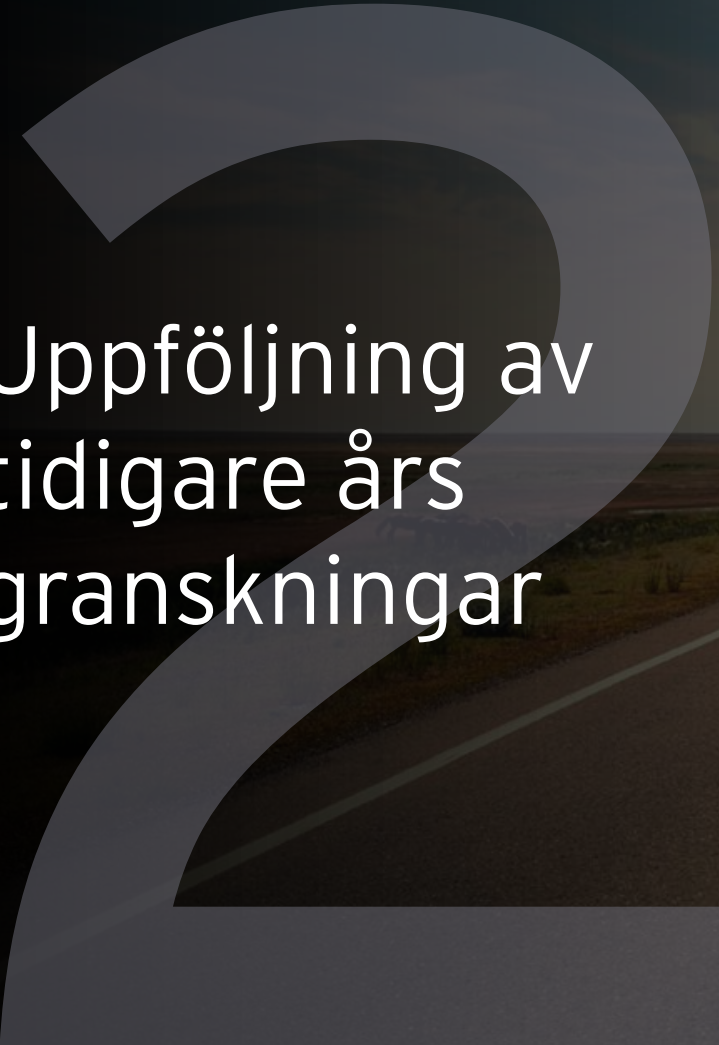
Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Uppsala län. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun. Revisionen har översiktligt granskat överförmyndarnämndens verksamhet genom ta del av protokoll samt årsredovisning. Vi har inte granskat räkenskaperna då dessa ingår i redovisningen för Uppsala kommun.

Revisorernas samlade bedömning utifrån underlaget är att överförmyndarnämnden har haft en tillräcklig styrning över sin verksamhet. Nämnden har fastställt nämndmål utifrån de fokusområden som beslutats av Uppsala kommunfullmäktige. Antal ärenden är på en relativt stabil nivå och löpande handläggning hinns med utan att stora balanser bildas.

Den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig. Ställföreträdare och föreningar för gode män har flaggat för att det finns behov av mer stöd och utbildning eftersom uppdragen blir svårare. Nämnden har hörsammat detta genom att planera för mer utbildning och för möjlighet att träffa förvaltningen i större utsträckning.

Framtida utmaningar har observerats i form av att det finns uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren; uppdrag som är svåra att rekrytera till. En åldrande befolkning kommer på sikt också att ställa större krav på överförmyndarnämnden.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Granskning av effektivitet inom äldreomsorg och utbildningsverksamhet (PwC, 2022)

Granskningens syfte var att bedöma om socialnämnden och utbildningsnämnden har en tillräcklig och ändamålsenlig ekonomistyrning som säkerställer god ekonomisk planering och uppföljning.

Den sammanfattande bedömningen var att socialnämnden hade en tillräcklig ekonomistyrning men att utbildningsnämnden endast delvis hade det. Bedömningen baserades på att det fanns skolor som hade svårt att hålla budget och gick med underskott, samtidigt som grundskolan totalt sett redovisade ett överskott år 2021. Detta tydde enligt PwC på att resursfördelningsmodellen och styrningen inte fungerade. Bedömningen baserades också på att inga analyser och kopplingar mellan kvalitet och kostnad presenterades för nämnden. I granskningen noterades att utfallet av nyckeltal jämfördes mot riket, inte i förhållande till strukturellt jämförbara kommuner. Utbildningsnämnden följde också förhållandevis få nyckeltal inom grundskoleverksamheten, som främst fokuserar på betyg och kostnader. Det saknades relevanta nyckeltal för att följa verksamhetens effektivitet. Nämnden bedömdes däremot ha god kunskap om nettokostnadsavvikelser i verksamheten.

Sedan granskningen genomfördes 2022 noterar vi att det har skett flera förbättringar i linje med rekommendationerna. Arbete pågår med att ta fram ett Power BI-analysstödssystem för att på ett enklare och bättre sätt kunna korskorrelera olika data med syfte att förbättra analyserna. En förhoppning är att kunna följa skolornas förädlingsvärde, för att få ett kompletterande mått på skolkvalitet.

Detta arbete omnämndes redan 2022 av nämnden och har dragit ut på tiden. Systemet har implementerats under 2024 men var vid tidpunkten för uppföljningen fortfarande i ett utforskande skede gällande vilka indikatorer som är relevanta att följa löpande. Systemet ska användas fullt ut 2025 och då kommer analyserna att presenteras för nämnden.

Under hösten 2023 beslutade utbildningsnämnden om en ny resursfördelningsmodell för förskolan. Förändringen innebar en minskad skillnad i peng mellan yngre och äldre barn samt borttagande av extra peng över 50 timmar. Nämnden utredde även av om socioekonomiskt stöd skulle återinföras i förskolan. Beslut fattades om att samtliga medel även fortsättningsvis ska gå ut till samtliga barn i form av generell barnpeng. Förklaringen var att det rör sig om ett begränsat antal enheter som skulle vara aktuella för socioekonomiskt stöd och att det skulle bli administrativt tungt i förhållande till volymen.

I samband med förändringen av resursfördelningsmodellen för förskola gjordes en genomlysning även av resursfördelningsmodellen för grundskola. Utgångspunkt var möjligheten att omfördela medel från förskoleklass till åk 1-9. Slutsatsen var att resultatet för grundskolorna skulle försämrats och någon förändring av genomfördes därför ej. Medel viktas utifrån socioekonomiska faktorer och vissa delar av statsbidraget riktas för kvalitetshöjande insatser till skolorna på landsbygden.

Granskning av effektivitet inom äldreomsorg och utbildningsverksamhet (PwC, 2022)

För att minska personberoendet och sårbarheten har en dokumentation av beräkningar och parametrar i resursfördelningsmodellen upprättats enligt rekommendationen.

År 2023 gick 12 enheter med underskott. Dessa enheter har fått särskilt stöd av skolintendenter i den ekonomiska uppföljningen. Vidare har enheterna även fått stöd av verksamhetschef och förvaltningschef. Fortbildning i ekonomistyrning för skolledare genomfördes i juni 2024. Ekonomistyrningen har förändrats och medfört en tydligare ekonomisk uppföljning. Rektorerna rapporterar skriftligen in den ekonomiska uppföljningen med prognoser samt eventuella åtgärder och planer för budget i balans. Enligt förvaltningen bidrar arbetssättet till större medvetenhet hos rektorerna.

I nämndens budgetdialog har jämförelser med andra kommuner diskuterats. Det uppges dock vara svårt att finna lämpliga jämförbara kommuner. Kommuner som anses vara strukturellt liknande Knivsta är Lomma, Staffanstorp, Salem, Svedala, Ekerö, Habo och Krokom, men Knivsta särskiljer sig som pendlarkommun mellan två större städer samt en större ökning av invånare de senaste 10-15 åren, framförallt barn och unga.

Vid analyser med jämförbara kommuner noteras att Knivsta har betydligt högre lokalkostnader (cirka 106 mkr 2024). I de flesta fall är även kostnaderna för skolskjuts högre. Undervisningskostnaderna är lägre, men på grund av höga kostnader för lokaler och skolskjuts har Knivsta en generellt sett dyrare grundskola än jämförbara kommuner. Nettokostnadsavvikelsen indikerar fortfarande en för hög kostnad för grundskolan i Knivsta om endast grundskolan inkluderas. Om även fritidshem inkluderas i analysen minskar skillnaderna. Siffrorna är osäkra och kan delvis bero på olika redovisningsformer mellan kommunerna.

Rekommendation från 2022	Status 2024
Vid framtagandet av ny resursfördelningsmodell bör nämnden säkerställa att det skapas en manual i syfte att minska personberoende.	Åtgärdat
Säkerställ att den nya kvalitetsmodellen möjliggör analyser som visar på kopplingen mellan resurser och kvalitet (effektivitet).	Pågående
Jämför utfall av nyckeltal mot strukturellt liknande kommuner snarare än riket för att öka jämförbarheten vid analys av nämndens verksamheter.	Pågående